

Lezing 4: Seksualiteit

“Dool steeds in haar liefde” (Spreeken 5:19b)

Seksuele intimiteit is binnen onze christelijke kringen een onderwerp waar niet heel open over gesproken wordt. Het onderwerp is persoonlijk en intiem en tegelijk is het een thema waar iedereen mee te maken heeft en waarin iedereen keuzes dient te maken. Het is daarom belangrijk om te kijken naar Gods bedoeling met seksualiteit. Vanuit de Bijbel mogen we weten dat seksualiteit heilig is en dat er op een open, respectvolle manier over gesproken mag worden. In deze vierde lezing willen we daarom nadenken over hoe de Heere seksualiteit bedoeld heeft en hoe wij die als mens bezoedelen.

Voor deze lezing hebben we drs. A.B.F. Hoek-van Kooten uitgenodigd, zij zal op 5 december 2024 *Deo Volente* haar lezing voor ons uitspreken.

Aan de *lectrice* zijn de volgende vragen gesteld:

1. Hoe is seksualiteit een afspiegeling van de relatie tussen God en Zijn volk?
2. In hoeverre zien we enerzijds de schoonheid van de schepping en anderzijds de gevolgen van de zondeval terug bij seksualiteitsbeleving binnen relaties?
3. In hoeverre zien we enerzijds de schoonheid van de schepping en anderzijds de gevolgen van de zondeval terug bij individuele seksualiteitsbeleving?

Rond het onderwerp van seksualiteit bestaan veel taboes. Is dat goed? Gert gaat in zijn voorbereidingsartikel hierop in met als stelling: we moeten meer praten over seks.

Seks, taboe?

“Denk je weleens na over de kwaliteit van jouw sperma?” Tijdens een wandeling door Utrecht verraste een journalist van BNNVARA mij met deze vraag; hij was een item aan het maken over de invloed van microplastics op de vruchtbaarheid van mannen. De vraag, die werd gesteld in het bijzijn van mijn geliefde, met wie ik net een paar dagen een relatie had, zorgde er direct voor dat ik in een soort ‘deugende’ kramp schoot en een verhaal vertelde over dat ik niet aan seks deed voor het huwelijk, en dat ik er dus nog nooit over had nagedacht. Nu was het de beurt aan de verslaggever om vraagtekens in zijn ogen te hebben.

Tekst: Gert Hakkenberg

Zo blijkt: seksualiteit is hét onderwerp waaromheen veel taboes heersen. Waar sommigen seks buiten het huwelijk taboe vinden, vinden anderen juist seks alleen binnen het huwelijk taboe. Dit is nog maar een extreem voorbeeld. Wellicht komt het voor u veel dichterbij huis als het gaat over taboes rond zelfbevrediging, onthouding of seksverslaving.

Als christelijke studenten zitten we met een probleem: vaak wordt er van huis uit veel rondom seks als taboe gezien, wat door de wereld die we op onze studie tegenkomen juist niet als taboe wordt gezien, en andersom. Zo keek een medestudent gek op toen hij ontdekte dat ik nog nooit seks had gehad. Het zou me niet verbazen als ik gek op zou hebben gekoken, als hij zou hebben verteld wat hij allemaal had gedaan.

Dat we soms tussen twee werelden in lijken te leven, ook op het gebied van seksualiteit, kan invloed hebben op ons als seksuele wezens. We krijgen vragen als: is zelfbevrediging slecht of niet? Zijn seksuele gevoelens zondig? Over dit soort vragen is al veel geschreven; u hoeft alleen maar refoweb.nl of Digibron erop na te

slaan of te kijken op de website van een christelijke uitgever. Er kunnen echter ook andere vragen ontstaan: waarom praten we niet meer over seksualiteit? Of juist: waarom is seksualiteit een onderwerp geworden dat ik niet meer lijk te kunnen mijden?

Over deze vragen is veel minder geschreven. In dit artikel wil ik me hier wel aan wagen. Het is dan ook het beste te lezen als een *essay*, een probeersel. Hierin doe ik uitspraken die als prikkelend kunnen worden ervaren. Ze zijn niet bedoeld om u aan te vallen, slechts om u aan het denken te zetten.

Een spagaat

De roep om openheid over seksualiteit heeft de laatste tientallen jaren sterk geklonken. Hierbij moet alles bespreekbaar zijn, ja, moet alles wijken voor het individuele genot. Voor deze openheid hoeven wij in ieder geval niet te staan. Met andere woorden: het moet mijns inziens vooral taboe blijven om te praten over met hoeveel mensen je gezoend, laat staan seks hebt gehad, bijvoorbeeld. Het voeren van een alledaags gesprek over deze zaken normaliseert namelijk een seksualiteitsbeleving die gericht is op het individu.

Tegelijk vraagt de ontwikkeling naar steeds meer openheid om een antwoord in christelijk Nederland. Die zit al jaren in een spagaat. Aan de ene kant dringt de vrije seksuele moraal ook

**We moeten de realiteit
van de seksverslaving als
normaal aanmerken**

christelijke kringen binnen, aan de andere kant lijkt de informatievoorziening achter te blijven (Noordhuis, 2010). En waar geen goede informatievoorziening is, terwijl geen mens meer om seks heen kan, ontstaat een scheef beeld over seksualiteit.

Een voorbeeld: wanneer ouders besluiten maar te zwijgen over seksualiteit tegen hun kinderen, leren ze alles over de bloemetjes en de bijtjes wel op een andere, over het algemeen verkeerde manier. Laat ik “verkeerd” breed definiëren: seksualiteit als iets wat losstaat van het huwelijk. Iets waar je grapjes over kan maken, of juist iets wat “vies” is, en waar je niet over hoort te praten.

Het voorbeeld van ouders blijft echter, daar waar het überhaupt opgaat, voor de meesten van ons iets uit het verleden (toen we nog kind waren) of iets voor de toekomst *sub conditione Jacobi* (als we ouders zijn). Ook nu, nu we in onze seksuele bloeitijd zitten, moeten we over seksualiteit praten. Dit om de mogelijke gevolgen van de hierboven beschreven scheefgroei het hoofd te bieden. Is het niet in ons eigen leven, dan wel in dat van mensen om ons heen. Het gaat mij hier expliciet om het alledaagse gesprek, zomaar als we even een leeg momentje met elkaar hebben, tijdens het eten of het reizen bijvoorbeeld.

Zonder dat we getrouwd zijn, roepen we al dat seks in het huwelijk thuis-hoort

Een gesprek

Het is voor dit betoog het makkelijkst om te beginnen met het gesprek over meer extreme zaken die het gevolg kunnen zijn van de

scheefgroei, denk aan seksverslaving. Ook op onze vereniging zijn zeer waarschijnlijk mensen die te kampen hebben met deze verslaving (Adams en Van Asselt, 2023). Wanneer we hier niet over praten, houden we een taboe in stand, en zorgen we ervoor dat iemand die hiermee worstelt zich alleen voelt. We moeten de zondige, gebroken realiteit van de seksverslaving als dermate normaal aanmerken, dat er ruimte is om erover te praten. Iemand zal zijn of haar ontboezemingen niet publiekelijk doen, maar door publiekelijk en concreet te praten over wat seksverslaving is, geven we de woorden om deze worsteling te verwoorden en tegelijk om die te begrijpen. Dat betekent ook: het beestje bij zijn naam noemen. Woorden als porno, masturberen en seks niet uitspreken alsof je ze eigenlijk niet in je vocabulaire wilt hebben.

Ik besef dat dit slechts één van de meer extreme gevolgen is. We zouden het nog kunnen hebben over een negatief zelfbeeld, seks voor het huwelijk, een destructieve seksuele relatie in een huwelijk, enzovoort, maar het zou niet goed zijn om een minder extreem lijkend (!) gevolg hier achterwege te laten. Seks is namelijk ook voor de christen in Nederland een gepolitiseerd onderwerp geworden. Zonder dat we getrouwd zijn, roepen we vaak al met Bijbels Beraad M/V, de SGP en andere organisaties dat seks iets is wat in het huwelijk thuishoort, omdat dat de veilige kaders biedt. Deze waarheid hebben de meesten onder ons echter niet aan den lijve ondervonden. Als we al praten over seks, praten we erover alsof het een onderwerp is dat ver, lees op een veilige afstand, van ons staat. Waarom hebben we het nooit over wat het onderwerp seks nú met óns doet?

Met deze vraag zijn we op een grens gekomen. Onze seksualiteitsbeleving kan geen gespreksonderwerp van alledag worden. Daar is seks te intiem voor. Het werkt bovendien, zoals ik al eerder zei, een op het individu gerichte

seksualiteitsbeleving in de hand, terwijl seksualiteit verbondenheid en de viering van alle soorten verbondenheid in een huwelijk moet zijn. Met andere woorden: seksualiteitsbeleving is taboe, en hoort alleen besproken te worden binnen huwelijken, of, als die problematisch wordt, in een goed gesprek met een vriend of hulpverlener.

Dat we seksualiteitsbeleving in het huwelijk moeten bespreken, neemt echter niet weg dat seks ook nu iets met ons doet. Omdat we nu eenmaal seksuele wezens zijn met seksuele behoeften en omdat de wereld om ons heen het van ons vraagt, ons langs een meetlat legt. Laten we deze spagaat geen onuitgesproken taboe laten. Zo kunnen we het gesprek voeren over wat de Bijbel wel en niet zegt over zelfbevrediging, zelfbeheersing (Gal. 5:22), pornografie, kleding, en ga zo maar door. Laten we ons in al deze gesprekken bezighouden met de vraag: hoe heeft God seksualiteit bedoeld? Want om onze vragen te beantwoorden, en om ons beeld van seksualiteit te (her)vormen, moeten we weten wat het beeld van onze Schepper van seksualiteit is.

Ja, als er over één ding geen taboe kan bestaan, is het wel de positieve kant van seks, zoals seks bedoeld is. Dat klinkt als een open deur, maar is toch belangrijk om te benoemen. In reactie

Seksualiteitsbeleving kan geen gespreksonderwerp van elke dag worden

op de beelden van seks om ons heen, op dat wat we horen over wat wel en vooral niet mag, of op onze eigen (eerdere) zondige omgang met seks, kunnen we namelijk hetzelfde gaan doen als kinderen die van hun ouders niets horen over de bloemetjes en de bijtjes: we gaan seks vies vinden, of we gaan seks zo diep mogelijk wegstoppen. Dat is een nieuwe zonde, namelijk die van het vertrappen van een onderdeel van de paradijsbloem.

Kortom, de toegenomen en toenemende aandacht voor, politisering van en veranderende kijk op seksualiteit vraagt om een antwoord. Wij, als christelijke studenten, hebben de verantwoordelijkheid om ons deel van dat antwoord te geven. Dat doen we door in het alledaagse gesprek seks en seksualiteit niet uit de weg te gaan. Zo zorgen we, biddend, voor een aparte, niet-wereldse kijk op seksualiteit. Om niet wereldgelijkvormig te worden of ons volledig van de wereld en de werkelijkheid af te sluiten, moeten ook wij opener worden over seks.

Stelling: We moeten meer praten over seks.

Literatuur

Noordhuis, P. (2010, 15 november). Honger naar informatie over seks. *Nederlands Dagblad*.

<https://www.nd.nl/nieuws/nederland/752690/honger-naar-informatie-over-seks>

Van Asselt, J., & Adams, N. (2023). Door de ogen van elkaar: Prevalentie van psychische problematiek onder DC'ers en de rol die DC zou kunnen spelen. *Documentum*, 35(5), 69–74.

